

Kod przedmiotu I2-01

Nazwa przedmiotu

Instrument główny

Kierunek

Instrumentalistyka

Zakres

Kontrabas wiedeński – profil solistyczny

Typ studiów

Studia II stopnia stacjonarne / niestacjonarne

Wymagania wstępne

Patrz: Informator dla kandydatów na 2-letnie studia II st. – egzamin wstępny z instrumentu głównego: w przypadku gry na violi da gamba lub violone: wykonanie utworu diminucyjnego włoskiego lub angielskiego typu divisions, suity, sonaty i ewent. utworu dowolnego, w przypadku gry na kontrabasie: dowolna etiuda (ewent. walc Dragonettego, dla odmiany wiedeńskiej transkrypcja), części koncertu, sonaty i ewent. utwór dowolny

Wymagania końcowe

- Publiczne wykonanie 2 recitali dyplomowych
- Napisanie i obrona pracy dyplomowej

Cele kształcenia

- Przekazanie pokaźnego zasobu wiedzy w oparciu o źródła historyczne oraz zaawansowanych umiejętności warsztatowych i artystycznych na bazie doświadczeń pedagoga
- Osiągnięcie przez studenta umiejętności wdrażania w proces edukacyjny wiedzy traktatowej i spożytkowania jej w konkretnych realizacjach artystycznych
- Osiągnięcie przez studenta umiejętności swobodnego i twórczego posługiwania się środkami przekazu artystycznego poprzez kreację dojrzałych koncepcji artystycznych wykorzystujących różnorodne środki ekspresji artystycznej
- Osiągnięcie przez studenta wysokiego poziomu warsztatu instrumentalnego
- Pełne zrozumienie przez studenta właściwego idiomu kontrabas wiedeńskiego powiązanego z violą da gamba, jako instrumentu nadającego się do wirtuozowskiej gry solowej i w odróżnieniu od kontrabasu kwartowego dysponującym większymi możliwościami gry dwugłosowej i akordowej
- Pełne zrozumienie przez studenta pokrewieństwa kontrabas wiedeńskiego z rodziną viol da gamba pod kątem szczególnej czułości w kształtowaniu dźwięku i rezonansu
- Osiągnięcie przez studenta elastyczności i gotowości do zmian stroju instrument w zakresie skordatur (głównie na akord D-, Eb-, F-dur oraz d-moll), także odnośnie przestrajania najniższej struny na różne dźwięki, zrozumienie powiązań z odpowiednimi strojami lyra viol
- Obok bieglej gry na kontrabasie wiedeńskimj, nauczanie studenta swobodnej gry na wybranym stroju violone i ewentualnie violi da gamba (gdy nie był wcześniej gambistą)

- Zrozumienie przez studenta właściwych uwarunkowań historyczno-społecznych muzyki dawnej (głównie od 2 poł. XVII w. do 1 poł. XIX w. włącznie) oraz w konsekwencji jej roli, form, zwyczajów i klimatu, próba transponowania tych elementów na czasy współczesne
- Wspieranie studenta w dążeniu do intensywnego rozwoju w zasadniczej specjalizacji, a także umożliwienie specjalizowania się w dyscyplinach wymagających dalszych studiów (m.in. możliwe większe zainteresowanie pewnymi pobocznymi instrumentami, jak kontrabas barytonowy, kwartowy, kwintowy, viola da gamba, lyra viol, violone, lirone-accordo itp.)
- Przygotowanie studenta do podjęcia studiów III stopnia w zakresie studiowanej przez niego specjalności, również o charakterze interdyscyplinarnym

Treści programowe nauczania

Nauczanie obejmuje 3 praktyki związane z poszczególnymi epokami ze zdecydowaną przewagą praktyki z 2 poł. XVIII w.

- Praktyka późnobarokowa (i rokoko)
- Praktyka klasyczna (2 poł. XVIII w.)
- Praktyka w muzyce wczesnego XIX w.

Dodatkowo na prośbę studenta można uruchomić praktykę gry muzyki współczesnej, jednak nie może ona zajmować zbyt wiele miejsca.

Zaleca się również sięganie do tematyki dodatkowej np. gra violone, violi da gamba i lyra viol utworów XVI- i XVII-wiecznych, kontrabasie kwartowym, kwintowym i barytonowym (ze strunami jelitowymi) utworów z XVIII w. i wczesnego XIX w.

Struktura wymagań programowych na 2-letnich uzupełniających studiach II st. powinna być bardziej elastyczna niż to jest w przypadku studiów I stopnia, umożliwiając specjalizowanie się w dyscyplinach wymagających dalszych pogłębionych studiów. Dlatego na tego typu studia powinni być przyjmowani kontrabasisci (i gambisci) o skryzalizowanej osobowości artystycznej, z bardzo dobrze opanowanym warsztatem instrumentalnym oraz wykazujący chęć do poszukiwań w zakresie muzyki historycznej. Specjalizacja w zakresie pewnych dodatkowych przestrzeni problematyki kontrabasowej, na którą może ukierunkować pedagog, ale która może też wynikać z decyzji adepta i być pod nadzorem pedagoga, powinna być wzięta pod uwagę w programie drugiego recitalu dyplomowego pomysłu kandydata. Student na każdym egzaminie powinien zgłosić cały 3-częściowy koncert kontrabasowy, choć w niektórych wypadkach dopuszcza się możliwość zgłoszenia 2 części szybkiej i wolnej (ale nigdy tylko jednej). Wyjątkowo zamiast koncertu student może wykonać inną formę o porównywalnej trudności solistycznej, np. Kwartet solowy Hoffmeistera lub 2 Arie z kontrabasem solo, jednak może to uczynić najwyżej tylko raz podczas 2-letniego cyklu. Obok koncertu w programie trzeba zamieścić utwór(ory) dowolny(e), tak aby zaliczyć możliwie różne formy utworów wymienione poniżej. Kompozycje na kontrabas wiedeński dotyczą głównie formy koncertu wymaganej na egzaminach z instrument głównego, a w muzyce kameralnej utworów typu divertimento (cassazione, notturno, parthia), które są treścią przedmiotu zespół kameralny. Jednak na egzaminach z instrumentu można prezentować też te części utworów kameralnych, w których pojawiają się trudne partie solowe na kontrabas, np. Mannla, Pfeiffera czy Malzarta. Obok własnych propozycji student powinien poznać najbardziej reprezentatywne i wymagające utwory podane poniżej, przy czym dla studentów, którzy odbyli studia I stopnia na kontrabasie wiedeńskim powinno się unikać łatwiejszych

utworów zaznaczonych na zielono i preferować utwory bardzo trudne zaznaczone kolorem czerwonym:

1. a) Koncert na kontrabas wiedeński: A. Capuzzi – K. D-dur (ak: Bossey&Hawkes, Hofmeister, Doblinger, Yorke Edition), K. Ditters von Dittersdorf – K.nr.1 Eb-dur (IMSLP+ak trans: Schott – Jaeger, Ortner, Belwin, Doblinger, Yorke Edition, Associated Music Publishers), K.nr.2 Es-dur (IMSLP+ak trans: Hofmeister, Yorke Edition, ISB-Hansen, Ed Schott, Doblinger, Belwin, Associated Music Publishers), Johann Hindle – K. op.2 B-dur (Doblinger), K. op.5 D-dur (A-Wgm IX 55060), F.A. Hoffmeister – K. nr.1 Eb-dur (IMSLP+ak: D-SWI Mus 2850, Doblinger, Hofmeister (Spitzbart, K.Trumpf-M. Gajdoš jako Konc.nr.3), K. nr.2 D-dur (A-Wgm IX 6393+ak: Ars viva), nr.3 Eb-dur (A-Wgm IX 6394; D-SWI Mus.5872/4 +ak: Hofmeister jako Konc.nr.1, Doblinger), K. von Kohaut – K. D-dur (A-Wgm IX/6399; (Ms. Frantz): A-Wn w IMSLP, ak: w A-dur Doblinger), W. Pichl – K.nr.1 D-dur (D-SWI mus.4247 IMSLP; ak: Doblinger, Hofmeister, Muzgiz); K. nr.2 D-dur (D-SWI mus.4246, IMSLP; ak: Doblinger, Český hudební fond), B. Ph. Roslaub – K. F-dur (D-MÜu→BFb R-os39), J. M. Sperger – K.nr.1 D- lub Eb-dur (D-SWI Mus.5176/3, ak: Hofmeister), K.nr.2 D-dur lub Eb-dur (D-SWI Mus. 5176/12(part) +5177/6(gł)+5872/4 L2i(kad); IMSLP+ak: Doblinger, Hofmeister), K.nr.3 B-dur (D-SWI Mus.5176/1; IMSLP+ak: Doblinger), K. nr.4 F-dur (D-SWI Mus.5176/2; IMSLP+ ak: Doblinger), K.nr.5 Eb-dur (D-SWI Mus.5174/2a (part+skreślone str), 5177/3a (gł s); IMSLP+Doblinger), K. nr.6 G-dur (D-SWI Mus.5176/9, 5872/4 (L2g - szkice), ak: Doblinger), K. nr.11→7 A-dur (D-SWI Mus.5176/8, IMSLP+ak: Edition Pro Musica, Doblinger, Elsberg), K.nr.7→8 Eb-dur (D-SWI Mus.5177/4, 5872/4 (L3b-kad), gł s: IMSLP), K.nr.8→9 Eb-dur (D-SWI Mus.5177/7, gł s: IMSLP), K.nr.9→10 Eb-dur (D-SWI Mus.5177/1, gł s: IMSLP), K. nr.10→11 B-dur (D-SWI Mus.5177/2, gł s: IMSLP), K.nr.12 Eb-dur (D-SWI Mus.5176/7), K.nr.13 D-dur (D-SWI Mus.5176/6), K.nr.14 Eb-dur (D-SWI Mus. 5174/2b(part), 5177/3b(gł)), K. nr.15 D-dur (D-SWI Mus.5176/10 (part), 5177/5 (gł), 5172/4 (L12 – fragm), IMSLP+ak: Hofmeister), K. nr.16 Eb-dur (D-SWI Mus.5176/11, 5872/4, L 2n; ak: Doblinger), K. nr.17 B-dur (D-SWI Mus.5176/4; IMSLP+ Doblinger w A-dur, Saier & Hug, Walhall), K. nr.18 c-moll (D-SWI Mus.5176/5; IMSLP+Doblinger w h-moll, Saier & Hug), J. B. Vanhal - Concerto in Eb (D-SWI Mus.5512, ak (inne tonacje): Hofmeister FH2565 oraz FH7206, Doblinger DM556, 556a, Hansen, Hofmeister FH2252, part FH8105), A. Zimmermann - Concerto in D nr.1→2 (D-SWI Mus.5817; Doblinger), Concerto in D nr.2→1 (A-KR H 48/147)

b) Koncert na nieokreślony typ kontrabasu: Anonim - Konzert G-dur (D-Mbs/Mus ms.7578; IMSLP), J.E. Brandl (CH-E 14,29 Ms.1813)

c) Transkrypcja koncertu z kontrabasu kwartowego: D. Dragonetti – 10 koncertów + rekonstrukcje (GB-Lbm, IMSLP, Doblinger, własne transkrypcje), F. Keyper – 7 Koncertów (DK-Kk, IMSLP, własne transkrypcje), Cimadoro (GB-Lbm, IMSLP, Yorke Edition)

d) Transkrypcja koncertu na inny instrument: z fagotu: J. Ch. Bach – Konzert B-dur (ak: Doblinger), z wiolonczeli z XVIII w.: I.J. Holzbauer - Concerto di Violon(cello) A-dur (A-Wgm IX 21571, Q 16658, na vc: IMSLP), F.X. Woschitka - Concerto in D (Baiczka, wg koncepcji Pecevsky'ego, D-SWI Mus.5746), Concerto ex D (analogicznie, D-Eu EsI VIII 498), z organów: G.M. Monn (Mann)- Violon-Concer^{to} Eitner IV/301, Fischer-WV deest, (A-Wgm Q 16711, IX 6370; DTÖ 31; ak: Editio Musica Budapest), z altówki: C.Ph. Stamitz – Konzert D-dur (na wzór zaginionej transkr. kompozytora O. Gianelli Doblinger-przystos. do kontrabasu wiedeńskiego), własne transkrypcje: z fagotu kompozytorów, którzy byli kontrabasistami – F.A. Rosetti, Pfeiffer, także koncertów barokowych (A. Vivaldi), z wiolonczeli – uwierzytelnione transkr. koncertów Pleyela, także Haydna, Boccheriniego I barokowych (Vivaldi, Leo)

2. a) Symfonia koncertująca lub concerto grosso: K. Ditters von Dittersdorf – K.S. D-dur (+vla, orch: IMSLP, ak: Hofmeister, Doblinger, KaDeWe-Amsterdam, Associated, Hofmeister, Yorke Edition, Ars Viva, International Music Corporation), L. Koželuch – K.S. Eb-dur (+pf, mnd, tr, A-Wgm VII15407; Wn Mus.Hs.11072, IMSLP, ak: Doblinger), B. H. Romberg /Müller August

Concertant Introduction (aranż.) (+vc, orch; rkp: D-B Mus.ms.18853), J.M. Sperger - Concertino ex D (Konzertante Sinfonie, +fl, vl, orch, D-SWl Mus.5174/4 (fragm. part, gł), 5872/4 L3a,d; D-B Mus.ms.5224, 5225, Kadencje w Bruchstücke do części 1 i 2; IMSLP+ak: Ikuro Edition)

b) jak wyżej na nieokreślony typ kontrabas: A.A. Eisenmann (+vn, fl, fg, Phylloscopus Publications -Spartan Press), włoskie concerti grossi z vne w concertino: Anonim, G. Torelli, P. Locatelli, A. Montanari

c) jak wyżej ale vc=cb?: R. Kreutzer - Symphonie concertante pour 2 Violons & Violone princip. F-dur (zachowana partia na wioloncz., własne opracow., IMSLP), J.B. Vanhal – (transk.) Doppelkonzert (+vc, orch, Saier & Hug)

3. a) Niecykliczny utwór solowy z orkiestrą lub zespołem – F.A. Hoffmeister/J.M. Sperger - Adagio B-dur (przeróbka 2 cz. K. F.A. Hoffmeistera (+2vn, vl, b; D-SWl Mus. 5179; Doblinger), J.M. Sperger - Adagio Ex D[#] (+2vn, (vl), 2ob, 2cr, b, D-SWl Mus.5180, Doblinger jako Romanze), Romance d-moll (Adagio sostenuto) ((+2vn, vl, b; D-SWl Mus. 5178; Doblinger)

b) jak wyżej ale na kontrabas kwartowy (opracowanie): D. Dragonetti – dowolne utwory z Soli, także utwory rekonstruowane z jego zapisków rękopisowych

c) jak wyżej ale na inny instrument solowy (transkrypcja) – np. dowolne Adagia lub Ronda i inne utwory (zwłaszcza z violi da gamba, wiolonczeli lub fagotu)

4. a) Aria na głos wokalny i kontrabas wiedeński: F.A. Hoffmeister - Aria in Dis: Io sono in selva amena (aranż przywr. oryg. cr.i →vne; +C, orch: 2ob, 2cr, 2vn, vl, b; PL-OPsm RN215, olim M818+PL-WRu Mus.61484 (głosy + kadencja); W.A. Mozart Per questa bella mano KV 612 (+B, orch; Hofmeister (T. Glöckler) ak: Doblinger(Malarić), André, Breitkopf, Bote&Bock; A. Müller sen. - Lied an den Contrabaß: Schätzchen, ich umarme dich z burleski Sommerfaschig auf dem Lande oder die bekehrten Verkehrten (+B, orch; B. Glossy & R. Hass – Wiener Komödienarien aus 3 Jahrhunderten; Hofmeister), J.M. Sperger - Aria Ex D[#] Se lene del tuo fuoco (+S, orch, D-SWl Mus.5129a); Aria Con Recitativo Ex D[#] „Se lene del tuo fuoco” (+B, orch, D-SWl Mus.5129b; Hofmeister); Aria in Es (c-moll) „Non t'avvilir la cura” (+S, orch; D-SWl Mus.5129c), P.von Winter/J.S. Mayr - Sempre quel caro oggetto (Ah troppo dissi), Aria (+S, fl, cr i, orch; I-BGc 330.11 (wg RISM), 325.11 (wg Internet Culturale), A. Zimmermann - Litanie de B(eata) M(aria) V(irgine) in D (solo w Salus infirmorum ora, A-Wgm; Wn F72 Kontrabaß-Archiv N438; D-B Mus.ms.autogr. Zimmermann A1M; OB 1092; 926; CZ-LIT 644; Pnm XLIX D368; Hofmeister)

b) Aria na głos wokalny i kontrabas kwartowy (opracowanie na odmianę wiedeńską): D. Dragonetti - Mozart's Admirable Bass Song in Il Don Giovanni: Aria Leporello (Act I, nr.4): Madamina, il catalogo è questo (+B, (bc); GB-Lbm), A. Müller - Der Kontrabaß für Baß, Kontrabaß und Orchester (+B, orch; CZ-Pu 59R4567, D-MT Mus ms.3466, D-B 39400)

c) Aria na głos wokalny i inny instrument (transkrypcja)

5. a) Sonata (Duetto) na kontrabas wiedeński z towarzyszeniem innego instrumentu: Anonim (F-dur) D-SWl Mus.515 (+b, Hoffmeister), K. Ditters von Dittersdorf (+vla: Doblinger, Breitkopf, Yorke Edition, Eulenburg, Kunzelmann, Schott; J.M. Sperger - Sonata in H mol

(+vc, D-SWI Mus. 5182, Beriato, Walhall), Sonata D-dur (+vl, D-SWI Mus. 5183, Hofmeister), Sonata Ex D[#] (+vl, D-SWI Mus. 5184, tylko z pf Doblinger, Hofmeister), Sonata in D (+vl, D-SWI Mus. 5185, tylko z pf Doblinger, Hofmeister oraz Liben Music w C-dur), Duetto (+vl, D-SWI Mus. 5196, wyd. jako Sonata Doblinger)

b) Sonata na inny typ kontrabas z basso (lub duet) – opracowanie na odmianę wiedeńską: D. Dragonetti – liczne Soli (GB-Lbm, IMSLP, Doblinger, Carisch), **Anonim (zbiór z Chicago) - Sonate per il Contrabasso: (+b lub cb; US-Cn Case MS 8A 90)**

c) Sonata na inny instrument (np. z pianoforte) – transkrypcja: G.B. Borghi (z vc:+vl d'a, Doblinger, Amadeus), K. Ditters von Dittersdorf (z vn: Doblinger), własne transkrypcje 3 sonat skrzypcowych, J.M. Sperger - Sonata E-dur, transkr. (z vn: +pf, wyd. Doblinger, Hofmeister, wyk. na stroju F[#]₁-H₁-E-G[#]-H), własne transkr. 5 sonat skrzypcowych, własne transkrypcje utworów barokowych np. z wiolonczeli sonat A. Vivaldiego, suit J.S. Bacha, gambowych: sonat Bacha, suit Schenka, Marais itp.

6. a) Wariacje na kontrabas wiedeński: Wenzel Kallus - Variationen g-moll (na ruskiej pieśni, Scriptorium Musicum/Music Forum, Bratislava), wariacje wyjęte np. z koncertów Spergera

b) Wariacje na inny typ kontrabas – opracowanie na odmianę wiedeńską: wariacje wyjęte np. z koncertów Keypera

c) Wariacje na inny instrument – własne transkrypcje: np. z fagotu: A. Reicha, V. Czeyka, z wiolonczeli: B. Romberg, C.M. von Weber, z fletu: F.A. Hoffmeister

7. a) Koncertujący utwór na kontrabas wiedeński z innymi instrumentami: **F. Fauner - Concertino (+fl, vn, vl: Doblinger)**, F.A. Hoffmeister – 4 Quartetti a Contra Basso obligato (+vn, vl, b; nr.1: A-Wgm IX 6395, IMSLP, nr.2-4 Hofmeister, Lieben, 2 też Doblinger), F. Malzart - Divertimento ex Eb (+ob, 2cr, vn, vl, IMSLP), J. Mannl (Mandel) - Cassatio ex D[#] (+fl o ob, 2cr, vl, D-SWI Mus. 3.526 A/1; A-LA, Doblinger), W.A. Mozart - Serenata Notturna D-dur KV 239 (+2vn, vl, rip: 2vn, vl, vc, tmp; part: Breitkopf, Eulenburg), L. Pfeiffer - Cassation in D (+vn, vl; A-Wgm IX 6396), F.A. Rosetti (Rössler) - Sextett (Notturmo)(D-dur) op.1(+fl, 2cr, vn, vl, druk gł. w DK-Kk, US-R), J.M. Sperger - Cassatio Ex d[#] (Terzetto, +cr, vl, D-SWI Mus. 5188/3, KaWe Amsterdam), Terzetto ex D[#] (+fl, vl; D-SWI Mus. 5188/3, Doblinger), Quartetto Ex g (+ob, vn, vl, D-SWI Mus. 5191/5), Quartetto B-dur (+ob, vl, vc; D-SWI Mus. 5191/6, Doblinger), Quartetto Ex D[#] (+fl, vl, vc; D-SWI Mus. 5191/14 (part), 14a (gł); Doblinger DM480, Stp.252 Hofmeister), J.B. Vanhall – Cassatio ex D (+ fl, vl, 2cr ad lib; A-Sm Ms. 8907, LA 176, M, CZ-Pnm XLII E174; Doblinger), Divertimento G-dur (+2cr ad lib., vn, vl; D-SWI Mus.5524; Doblinger, Simrock)

b) Koncertujący utwór na kontrabas kwartowy z innymi instrumentami – opracowanie na kontrabas wiedeński: D. Dragonetti – Kwintety (+vn,2vl,vc, GB-Lbm, IMSLP), F.Keyper – Romance e Rondo (IMSLP, Yorke Edition),

c) Koncertujący utwór na inny instrument solowy – np. z wiolonczeli: B. Romberg, L. Boccherini, z fagotu: I. Malzat, J. Fiala

8 a) Części koncertujące na kontrabas wiedeński z divertimenta (lub cassazione, notturno, parthia) z towarzyszeniem innych instrumentów: J. Haydn - Divertimento (Cassatio) G-dur Hob II:2 (+2vn,2vl, Henle), 7 Divertissements à 8 D, D, a, G, G, A, G op.31 Hob X:1-6, 12(+2cr,2vn, bar, vl, vc; Henle), Divertimento F-dur Hob II:20 (+2ob, 2cr, 2vn, 2vl; Doblinger), Variationen (wg Fochta Divertimento) na temat Menueta Hob II/24 (+fl, 2 cr i, 2 cr, 3 vn, vc; Henle), M.(J?)Haydn - Divertimento in D Hob IV:D3 (+vl, cr; KA-WE Amsterdam, Doblinger), M. Haydn - Divertimento D-dur P93, MH319,320 (+2vn,vl; DTÖ, NMA), F.A. Hoffmeister - Divertimento in D (+2 vn, 2vl; A-Wgm IX 6392, Doblinger), L. Hofmann - Cassatio ex D (+2fl,

2fg, vn, vl, 2cr; D-Rtt Hofmann11), **J. Ch. Mann (Monn) - Divertimento in D-dur Fischer WV90 (Doblinger)**, J. Puschmann - Serenata in F (+2cr, 2vn, 2vl; CZ-KRa IV A 272), J.M. Sperger - Cassatio in Eb (+vl, 2cr, D-SWl Mus. 5188/6; Doblinger, DM376, Stp.294), Cassatio il Notturmo D-dur (+vl, 2cr; D-SWl Mus. 5188/7), Cassatio per il quintetto G-dur (+2cr, vn, vl, D-SWl Mus. 5188/10; Doblinger, Pro Musica), Cassatio ex D (+fl, 2 cr, vn, vl; D-SWl Mus. 5188/5; Doblinger); Rondon D-dur (+fl, 2cr, vn, vl, D-SWl Mus. 5188/9, 5872/4 (L12a-szkic part); Doblinger DM371, Stp.281), **J.B. Vanhall - Divertimento (a) Violino, Viola, Violoncello o Violone G-dur (+vn, vl; CZ-Pu 59 R659 (cz.1,2)+I-MOe (cz.3-5); A-Wn Mus.Hs.19076 (cz.4,5), Yorke Edition)**

b) Części koncertujące na kontrabas wiedeński z innych utworów kameralnych np. nazwanych liczbą muzyków: J.L. Eybler – 2 Quintett (+vla d’a, vn, vl, vc, Amadeus),

c) Części koncertujące na kontrabas wiedeński z symfonii: J. Haydn – Menuety z symfonii nr.6, nr.7, nr.8, wariacja 7 z 4 cz. symf. nr.31 oraz 4 z 4 cz. symf. Nr.72, Końc. partia z Abschiedsymphonie nr.45 (part. Eulenburg, wyc. Hofmeister). **L. Hofmann – Menuet z Sinfonie F-dur Kreiner-WV33, Kimball-WVF4 (+vl, vc; A-Wgm Q18437, CZ-Pnm Dosky XXXIV C239, I-MOe D 198)**

9. a) Transkrypcje utworów napisanych oryginalnie na lyra viol (J. Playford – Musik’s Recreation on viol, lyra way, zbiory rękopisowe, zwłaszcza Goess manuscript, J. Jenkins, Kremberg)

b) Czytanie utworów na lyra viol wprost z tabulator (położenie kciuka w połowie struny): J. Playford – Musik’s Recreation on viol, lyra way, zbiory rękopisowe, zwłaszcza Goess manuscript

10. Rzadkie formy: Böhm- Andante und Polonaise (Lienert), B.H. Romberg - (trans) La Rêve – Pièce de Fantaisie G-dur. Allegro non troppo (+pf; CZ-Bu RKP Mus – 0702.200)

11. Etiudy – transkrybowane z kontrabasu kwartowego (kwintowego), np. W. Hause, Iserick, A. Slama, walce D. Dragonettiego

Zajęcia z zespołu kameralnego muszą obejmować możliwie wielki zasób następujących utworów:

1. Typ divertimento (cassazione, notturmo, parthia, serenata): np. K. F. Abel, J. G. Albrechtsberger, Anonim, F. Aspelmayr, F. J. Aumann, H. J. de Croes, F. X. Duschek, G. Feldmay(e)r, A. Filtz, F. L. Gassmann, A. Gyrowetz, J. Heidenreich, A. Holler, S. Klob, A. Kraft, Ch. G. Krause, J. W. Michl, L. Mozart, J. Mysliveček, S. Paluselli, M. Paradeiser, I. J. Pleyel, G. Porsile, J. Reicha, F. A. Rössler (Rosetti), A. Salieri, T. von Schacht, J. A. Scheibl, J.M. Sperger - Sestetto. Cassatio Ex D (+fl, 2cr, vn obl, vl; D-SWl Mus. 5188/1), Cassatio D-dur (+fl, 2ob, 2cr; D-SWl Mus. 5188/4), A. Teyber, P. A. Winneberger, P. Wranizky, J. Zach, A. Zimmermann.

2. Nazwane liczbą muzyków: J. Axmann – 6 Quintette (+2vn, 2vl; A-Wn S.m.11.412-11.417), L.v. Beethoven – Septett op.20 (+vn, vl, cl, cr, fg, vc; Peters), J. L. Eybler – Quintetti (+vla d’a, vn, vl, vc lub vn, 2vl, vc lub 2vn, vl, vc; Traeg, Amadeus, Wollenweber), Sextett (+vl conc, vn, 2vl, vc; A-Wn Ms Hs 28976; Wst MHc 10035), J. Hindle - (Concertante) Solo-Quartett-(Sinfonie) C-dur op.29 (+vn, vl, vc, A-Wgm IX 32007), L. Massoneau - Quartetto F-dur (+srp, vl, vc; D-SWl Mus.3608/1, IMSLP), G. Onslow /J. Hindle ? - Quintett f-moll op.32 lub 61 (+2vn, vl, vc, palcowanie na cb v; A-Wn Ms.14910), I. Pleyel – różne Quartetti i Quintetti, F. Schubert – Forellen-Quintett op.114 (+pf, vn, vl, vc; A-SF XXV 57, Henle i in.)

3. Sonaty zespołowe: J.B. Krumpholtz – Harfen-Sonaten (+ar, vn, 2cr, A-Wgm X 29408), J.Ch. Wagenseil – 6 Sonaten (+vn,vc; Musedita), 6 Suites des pièces = 6 Sonaten (+3vc; A-Sd M.N.110; A-Wn S.m.5175 jako WV 445/1-6, Doblinger)

4. Pastorelle: M. Haydn, W. Hymber, Kalter, A. Karoušek (Karauschek), S. Paluselli, I. Prustmann, F. Schneider, G. J. Werner (18 z violone)

5. Inne utwory, np. Böck Gebruder (Ignaz, Anton) – Pieces op.6 (D-SWl Mus.1288, IMSLP)

6. Gra towarzyszącego basu lub bc soliście, zwłaszcza głosowi wok. (możliwość nawet gry akordami): Anonim - Aria con violone solo (Si ch'io vuol sperar, +S); D-Dl Mus.1-J-2,3;
G. Pasterwiz - 6 utworów religijnych: Abramo Isacco, No per discernere (+S); Or via amici (+B), Già sorge in cielo (+T, Wagenseil?); Ma o gran copia a-moll (Salieri?); Oh donna cuelha (+B, Wagenseil?): wszystkie w A-KR G12/29

Student na drugi z egzaminów dyplomowych (II/4) jest zobowiązany przygotować program koncertu własnego pomysłu. Może to być program zarówno przekrojowy, jak i o określonym interesującym temacie. W tym 2 przypadku tematyka może dotyczyć np. okresu historycznego, narodowości, rodzaju obsady, charakteru utworów itp. Szczególnie mile będą widziane koneksje między tą tematyką a tematem pracy dyplomowej

Na zajęciach studiów II stopnia powinno się przerabiać znacznie szerszy repertuar niż ten, który zgłasza się do egzaminów. Należy wtedy wybrać w pierwszym rzędzie większą liczbę utworów w ramach poszczególnych punktów ukazanych wyżej, dobierając utwory zarówno według uznania pedagoga, jak i według życzeń studenta. Częstotliwość zmian utworów będzie uzależniona od talentu i predyspozycji adepta, u najzdolniejszych i najbardziej pracowitych studentów można zmieniać utwory nawet co tydzień. Jakkolwiek wskazana jest duża elastyczność w realizacji programu, to jednak stałe wymagania egzaminacyjne dotyczące programu, formy i zakresu prezentacji są niezmiennie. W sytuacji rozszerzania programu, realizacji wymaganego minimum, a zwłaszcza utworom egzaminacyjnym należy poświęcić proporcjonalnie większą ilość lekcji. Studenci 2-letnich niestacjonarnych studiów II st. realizują prawie identyczny program, jak studenci stacjonarni, a wymagania programowe egzaminów dyplomowych obydwu form studiów są całkiem jednakowe.

Zamierzone efekty uczenia się:

W zakresie wiedzy:

K_W01 - posiada gruntowną znajomość ogólnego repertuaru i związanych z nim tradycji wykonawczych

K_W02 - posiada szczegółową wiedzę dotyczącą repertuaru wybranej specjalności oraz posiada wiedzę dotyczącą związanego z nią piśmiennictwa

K_W04 - posiada wiedzę dotyczącą warsztatu badań teoretyczno-naukowych (dostęp do źródeł informacji, sposoby analizowania i syntezy danych, prawidłowego ich interpretowania)

K_W05 - posiada wiedzę dotyczącą swobodnego korzystania z różnorodnych mediów (książki, nagrania, materiały nutowe, Internet, nagrania archiwalne itp.) oraz umiejętność samodzielnego poszerzania i rozwijania wiedzy dotyczącej swojej specjalności

K_W06 - posiada poszerzoną wiedzę na temat kontekstu historycznego muzyki i jej związków z innymi dziedzinami współczesnego życia

K_W07 - posiada głębokie zrozumienie wzajemnych relacji pomiędzy teoretycznymi i praktycznymi elementami studiów oraz zdolność do integrowania nabytej wiedzy

K_W08 - posiada gruntowną wiedzę dotyczącą budowy instrumentów (I smyczków) i ich ewentualnej konserwacji, napraw, strojenia

K_W09 - poprzez indywidualną pracę poszerza wiedzę dotyczącą improwizacji; jeżeli improwizacja jest związana ze specjalnością i zawarta w programie kształcenia, absolwent powinien dysponować szeroką wiedzą umożliwiającą swobodną improwizację w różnych kontekstach (A+B+E)

K_W10 - wykazuje się głębokim zrozumieniem i opanowaniem teorii pedagogiki oraz umiejętnościami jej zastosowania w praktyce, dającymi kwalifikacje do nauczania w zakresie swej specjalności na wszystkich poziomach edukacji muzycznej (A+B+D)

W zakresie umiejętności:

K_U01 - posiada wysoko rozwiniętą osobowość artystyczną umożliwiającą tworzenie, realizowanie i wyrażanie własnych koncepcji artystycznych

K_U02 - samodzielnie interpretuje i wykonuje utwory muzyczne w oparciu o własne twórcze motywacje i inspiracje na wysokim poziomie profesjonalizmu, zgodnie z wymaganiami stylistycznymi

K_U03 - podczas realizacji własnych koncepcji artystycznych wykazuje się umiejętnością świadomego zastosowania wiedzy dotyczącej elementów dzieła muzycznego i obowiązujących wzorców formalnych

K_U04 - na bazie doświadczeń związanych z studiami pierwszego stopnia potrafi wykazywać się umiejętnością budowania i pogłębiania obszernego repertuaru w zakresie swojej specjalności, z możliwością specjalizowania się w wybranym obszarze

K_U05 - na podstawie wiedzy o stylach muzycznych i związanych z nimi tradycjami wykonawczymi, wykazuje się umiejętnością konstruowania i wykonywania spójnych i właściwych z punktu widzenia sztuki wykonawczej programów

K_U07 - posiada umiejętność kreowania i realizowania projektów artystycznych (często w powiązaniu z innymi dyscyplinami) oraz posiada zdolność do podjęcia wiodącej roli w zespołach różnego typu

K_U08 - kontynuując i rozwijając umiejętności nabyte na studiach pierwszego stopnia, poprzez indywidualną pracę utrzymuje i poszerza swoje zdolności do tworzenia, realizowania i wyrażania własnych koncepcji artystycznych

K_U09 - posiada umiejętność szybkiego odczytania i opanowania pamięciowego utworów, ze świadomym zastosowaniem różnych typów pamięci muzycznej

K_U10 - posiada umiejętność dogłębnego rozumienia i kontrolowania struktur rytmicznych i metrytmicznych oraz aspektów dotyczących aplikatury, smyczkowania, pedalizacji, frazowania, struktury harmonicznego itp. opracowywanych utworów

K_U12 - posiada umiejętność tworzenia rozbudowanych prezentacji w formie słownej i pisemnej (także o charakterze multimedialnym) na tematy dotyczące zarówno własnej specjalizacji, jak i szerokiej problematyki z obszaru sztuki, wykazując zdolność formułowania własnych sądów i wyciągania trafnych wniosków

K_U14 - posiada umiejętność swobodnego kształtowania muzyki w sposób umożliwiający odejście od zapisanego tekstu nutowego

K_U17 - na bazie doświadczeń uzyskanych na studiach pierwszego stopnia wykazuje się umiejętnością świadomego stosowania technik pozwalających panować nad objawami stresu
 K_U18 - posiada umiejętność praktycznego zastosowania pogłębionej wiedzy dotyczącej szerokiego zakresu pedagogiki, dającą kwalifikacje do nauczania w zakresie swej specjalności na wszystkich poziomach edukacji muzycznej

W zakresie kompetencji społecznych:

K_K01 - jest w pełni kompetentnym i samodzielnym artystą, zdolnym do świadomego integrowania zdobytej wiedzy w obrębie specjalności oraz w ramach innych szeroko pojętych działań kulturowych

K_K02 - inicjuje działania artystyczne w zakresie szeroko pojętej kultury (podejmowanie projektów o charakterze interdyscyplinarnym lub też wymagających współpracy z przedstawicielami innych dziedzin sztuki i nauki)

K_K04 - posiada umiejętność krytycznej oceny własnych działań twórczych i artystycznych oraz umie poddać takiej ocenie inne przedsięwzięcia z zakresu kultury, sztuki i innych dziedzin działalności artystycznej

K_K05 - jest zdolny do inspirowania i organizowania procesu doskonalenia umiejętności warsztatowych innych osób

K_K08 - wypełnia rolę społeczną absolwenta studiów muzycznych dbając o dorobek, tradycje i aspekty etyczne swojego zawodu

K_K09 - świadomie umie zaplanować swoją ścieżkę kariery zawodowej na podstawie zdobytych na studiach umiejętności i wiedzy, wykorzystując również wiedzę zdobytą w procesie ustawicznego samokształcenia

Nakład pracy studenta potrzebny do osiągnięcia efektów uczenia się

Instrument główny:

Rok	I		II	
Semestr	1	2	3	4
Punkty ECTS	7	5	18	19
Ilość godzin w tygodniu	2	2	2	2
Rodzaj zaliczenia	ekm	ekm	zal	zal
Legenda	zal – zaliczenie; zost – zaliczenie ze stopniem; egz – egzamin; ekm – egzamin komisyjny			

Kryteria oceny:

- warsztat wykonawczy – umiejętności techniczne
- opanowanie i zrozumienie tekstu muzycznego
- logika narracji muzycznej i odpowiednie frazowanie
- umiejętność wypowiedzi w różnych stylach i formach muzycznych

- kształtowanie dźwięku i jego jakość estetyczna
- intonacja
- stopień zrozumienia właściwego idiomu kontrabasu wiedeńskiego (biegłość techniki fłażoletowej, umiejętności harmoniczne, i w kształtowaniu dźwięku)
- elastyczność w stosunku do różnych strojów i odmian instrumentu
- umiejętność improwizacji kadencji
- zgodność wykonawcza z traktatami i wymogami interpretacyjnymi opisywanymi w źródłach historycznych

Skala ocen: według obowiązującej na Wydziale Instrumentalnym tabeli punktacyjnej

Literatura (piśmiennictwo):

Czasopisma

Sperger Forum (rocznik: Mitteilungsblatt der Internationalen Johann Matthias Sperger Gesellschaft e.V. gegr.2001), Potsdam; Internationaler J.M. Sperger Wettbewerb für Kontrabass, Magazin (rocznik) Schwerin, niektóre artykuły: Bass World – The Magazine of the International Society of Bassist, New York, uzupełniając: The Viol (kwartalnik VdGS of Great Britain), rocznik, Chelys, Journal of VdGS of America

Książki (ogólne, historyczne i lutnicze):

F. Bagnasco – KontraBach. Percorso storico musicale di un binomio possibile, Padova 2012

K. le Compte – Meta Hodos, The Viennese Violone, A personal journey and a Method, 2019

Le Comptee C.- Viennese tuning, w: ISB-J 18/1, 1991/92

Josef Focht – Der Wiener Kontrabaß, Tutzing (H. Schneider) 1999

T. Glöckler – Von Verschollenen Autographen und „Verstimmten” Kontrabässen, Konzert-Arien mit obligatem Kontrabaß von Wolfgang Amadeus Mozart und Johannes Sperger, w: Das Orchester 9/97

O. Kade – Die Musikaliensammlung des Großherzogl. Mecklenburg.-Schweriner Fürstenhauses, Schwerin 1893

M. Lustig (red.) – Geschichte, Bauweise und Spieltechnik der tiefen Streichinstrumente, Michaelsteiner Konferenzberichte 64, Döbel 2004

Luca Marzetti – 18th Century „Method for Double Bass” found in Italy: arsantiguapresents.com/archives/articles-bibliographies

A. Meier – Konzertante Musik für Kontrabaß in der Wiener Klassik, jako: Schriften zur Musik 4, Giebing 1969¹, 1979²

A. Meier – The Vienna Double Bass and its technique during the era of the Vienna Classic, w: ISB-J 13/3, 1987

A. Meier – Thematisches Werkverzeichnis der Kompositionen von Johannes Sperger, Michaelstein/Blankenburg 1990

C. Meyer – Thematischer Katalog der Musikaliensammlung der Mecklenburgischen Landesbibliothek (Ms.)

Igor Pecevski – Viennese Tuning – general concepts, (wycofana strona internetowa),

A. Planyavsky – Geschichte des Kontrabasses, Tutzing 1970¹, 1984²

A. Planyavsky – Der Barockkontrabass Violone, Wien/Salzburg 1989

W. Salmen (red.)- Kontrabaß und Baßfunktion, jako Innsbrucker Beiträge zur Musikwissenschaft 12, Innsbruck 1986

M. J. Schultz – The tuning of the Viennese Double Bass: An indication of its effect on the articulation of form in a Dittersdorf Concerto, w: ISB-J 15/3, 1989

E. Thom – Bericht über das Sperger-Kolloquiumanlässlich seines 175.Todestages am 13. Mai 1987, Studien zur Aufführungspraxis und Interpretation der Musik des 18. Jahrhundert, Michaelstein/Blankenburg 1988
 U. Tank – Die Dokumente der Esterházy-Archive zur fürstlichen Hofkapelle 1761 – 1770, w: HSt 4 H.3/4, München 1980
 K. Trumpf – „...da er einer unserer besten Virtuosen ist“, Mainz (Schott), 2021
 F. Warnecke – Ad infinitum. Der Kontrabaß. Seine Geschichte und seine Zukunft, Probleme und deren Lösung zur Hebung des Kontrabaßspiels, Hamburg 1909
 D. W. Jones - Music in Eighteen- Century Austria, Cambridge 1996

uzupełniajaco:

N. Dolmetsch – The Viola da Gamba, Its Origin and History...
 B. Hoffmann – Viola da gamba (L'Epos),
 P. Holman – Life after Death (Boydell&Brewer), , A.H.
 A. König – Die Viola da Gamba (Bochinsky),
 A. Otterstedt – Die Englische Lyra-Viol...(Bärenreiter), Die Gambe. Kulturgeschichte und praktischer Ratgeber, M. Strümper – Die Viola da Gamba am Wiener Kaiserhof (H. Schneider), I. Woodfield – Tha Early History of Viols (Cambridge University)

Traktaty

J.G. Albrechtsberger/wyd. Ignaz Ritter von Seyfried – Sämmtliche Schriften, t.3, Wien 1837²
 Allgemeine musikalische Zeitung – wybrane artykuły i recenzje dotyczące kontrabasistów
 Bonifazio Asioli da Correggio – Elementi per il Contrabasso, Milano b.d. (ok.1820)
 A. Brulon – Méthode de contre-basse, Paris 1841
 M. Corrette - Méthodes pour apprendre à jouer de la Contre-Basse à 3, à 4 et 5 cordes, de la Quinte ou Alto et de la Viole d'orphée, Paryż 1781
 K. Ditters von Dittersdorf – Lebensbeschreibung, Leipzig 1801
 A. Durier – Méthode Complete de Contre-Basse, Paris 1836
 F. Christoph Francke – Anleitung den Contrabass zu spielen, Chemnitz, b.d. (ok.1820)
 F. J. Fröhlich - Vollständige Theoretisch-practische Musikschule.....w tym: Contrebass-Schule, Bonn, Frankfurt am Main, b.d. (1810?)
 J. Fröhlich - Systematischer Unterricht in den vorzüglichsten Orchester-Instrumenten mit einer Einleitung, Kontrabaß=Schule, Würzburg 1829
 V. Hause – Kontrabaß Schule, Dresden, b.d.: 1809
 W. Hause – Methode Complete de Contrebaße, Troisième Partie, Prague, 1844
 J. Hindle – Der Contrabaß-Lehrer. Ein theoretisch-praktisches Lehrbuch, 2 tomy, Wien b.d. (1854)
 Javureck – Nouvelle méthode de Contre-Basse, Paris 1841
 J. F. B. C. Majer – Museum Musicum – Schwäbisch Hall 1732, str.80
 August Müller - Ueber den Contrabaß und dessen Behandlung (2 Art.), w: *Neue Zeitschrift für Musik* no. 29 (October 7, 1848)
 J.C.A. Miné – Méthode de Contre-Basse, Paris, przed 1827
 L. Mozart – Gründliche Violinschule, Augsburg 1787³
 D.J.C. Nicolai – Das Spiel auf dem Contrabass, w AMZ 18/16, 1816
 S. Petri – Anleitung zur praktischen Musik, Lauban 1767¹, Leipzig 1782²
 J.J. Prinner – Musicalischer Schlissl, niewydany manuskrypt, b.m. 1766 US-Wc
 A. Slama - Contrabaß-Schule in Dreihfig leicht faßlichen und gründlichen Lectionen, Wien 1839

J. G. Walther – Musikalisches Lexicon, Leipzig 1732

P. von Winter – Méthode de Contre-Basse, Paris 1843

Viole de Gambe, Méthodes et Traites, Série I, France 1600-1800; Série IV, Italie 1600-1800 , vol. I-IV (wyd. Fuzeau),

Ch. Simpson – The Division Viol, - A compendium or introduction to Practicall Music (BiblioBazaar),

T. Mace – Musick's Monument (wyd. Editio du centre national de la recherche scientifique) i in.

Język wykładowy

Polski, możliwość prowadzenia w innych językach: niemiecki, angielski

Imię i nazwisko

wykładowcy mgr Kazimierz

Pyzik